

InoTeZ - Inovativno s tehnologijo do znanja

Uporaba IKT na Univerzi na Primorskem: Študenti, 2018

Pripravili: Patrik Pucer, Boštjan Žvanut in Šarolta Godnič Vičič
Univerza na Primorskem, Koper, 2019

To delo je objavljeno pod [licenco Creative Commons Priznanje avtorstva 4.0 Mednarodna](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Projekt financirata Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo RS in Evropski socialni sklad Evropske unije.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Kazalo

Uvod	1
Metode	2
Odnos študentov do IKT	3
IKT oprema in študij	4
IKT na fakultetah	5
E-učilnice predmetov	6
Varovanje osebnih podatkov	7
Viri slikovnega gradiva	8

Uvod

Z anketiranjem študentov Univerze na Primorskem (UP) smo v projektni skupini InoTeZ želeli ugotoviti, kako študenti dejansko uporabljajo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) za potrebe študija.

Cilj te študije je bilo torej ugotoviti:

- kako študenti UP dejansko uporabljajo IKT v pedagoškem procesu in
- kakšen je njihov odnos do uporabe IKT za študij.

Pridobljeni podatki nam bodo v pomoč pri načrtovanju nadaljnjih projektnih aktivnosti, še posebej pri vzpostavitvi podpore študentom. Cilj projekta je namreč zagotavljati smiselno in kakovostno uporabo IKT v pedagoškem procesu. Pridobljeni podatki nam bodo v pomoč tudi pri oblikovanju instrumenta za spremljanje stanja na tem področju tudi v prihodnje.

Poročilo v strnjeni obliki povzema glavne ugotovitve anketiranja v letu 2018. Po predstavitvi vprašalnika in vzorca bo sledil povzetek najpomembnejših ugotovitev v petih tematskih sklopih: Odnos študentov do e-učenja, IKT oprema in študij, IKT na fakultetah, E-učilnice predmetov in Varovanje osebnih podatkov na UP.

Metode

Vprašalnik smo zasnovali na podlagi sistematičnega pregleda literature in obstoječih vprašalnikov, s katerimi drugod ugotavljajo, kako uporabljajo študenti IKT (npr. ECAR in Jisc). Pregled literature je vključeval objave o uporabi IKT v visokošolskem pedagoškem procesu, odnosu študentov do IKT in podobno. Upoštevali smo tudi analizo razpoložljivih IKT virov in storitev na Univerzi na Primorskem.

Vprašalnik sestoji iz šestih sklopov, ki zajemajo podatke o anketirancih, vprašanja o IKT opreми, ki jo za študij uporabljajo, o njihovem odnosu do študija z IKT, IKT na fakulteti, e-učilnicah predmetov in varovanju osebnih podatkov na UP.

Anketiranje je potekalo od 8. 5. do 8. 8. 2018. S povezavo do spletnega vprašalnika, ki je bil izdelan s spletnim orodjem 1ka.si, smo preko študentskega informacijskega sistema, e-učilnic fakultet in informativnih ekranov povabili vseh 4998 študentov UP k sodelovanju. Prejeli smo 374 odzivov, v končni vzorec pa smo vključili odgovore 220 študentov, ki so vprašalnik izpolnili v celoti. Stopnja odzivnosti je tako znašala 4,4 %.

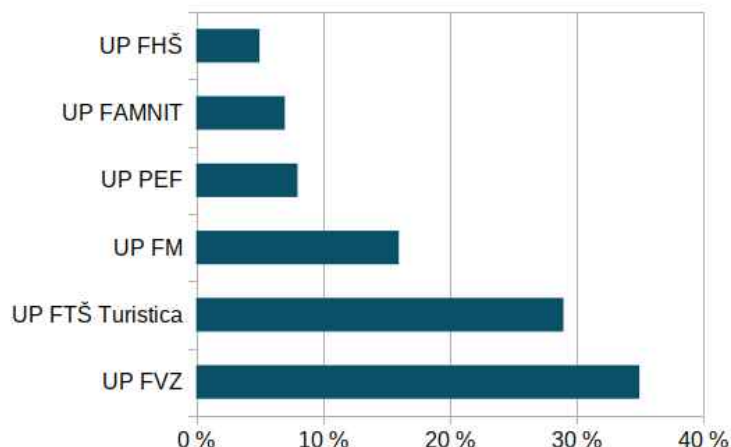
Končni vzorec zajema 13 % študentov in 87 % študentk. Povprečna starost sodelujočih je 24 let: najmlajši študent je imel 18, najstarejši pa 54 let. Anketirani študenti so iz vseh slovenskih regij: največ jih ima stalno prebivališče v Obalno-kraški regiji (24 %) in na Goriškem (15 %), najmanj pa v Posavski regiji (0,5 %).

36 % študentov med študijem prebiva doma, 25 % pri zasebniku brez subvencije, 23 % v študentskem domu, 15 % pri zasebnikih s subvencijo in 2 % v bivalnem prostoru, ki ni njihovo stalno prebivališče, je pa v lasti staršev ali znancev.

56 % anketiranih študentov občasno dela preko študentskega servisa in le 22 % jih izključno študira. 91 % anketiranih študentov še ni bilo na izmenjavi Erasmus+.

76 % anketirancev ima zaključeno V. stopnjo izobrazbe in 18 % 1. bolonjsko stopnjo izobrazbe. 39 % študentov je svoje digitalne zmožnosti, ki so jih pridobili v srednji šoli, ocenilo s prav dobrim ali odličnim, 31 % z dobrim, preostalih 30 % pa le kot zadostno ali nezadostno.

Prikaz 1. Sestava končnega vzorca: delež študentov s posameznih članic UP

Odnos študentov do IKT

89 % študentov je pred prihodom na fakulteto že uporabljalo e-učilnice in 84 % jih je že znalo uporabljati osnovna računalniška orodja (spletni brskalnik, urejevalnik besedil). 38 % se jih je tudi že neformalno izobraževalo na daljavo, 22 % pa tudi formalno.

Uporaba pametnih telefonov na predavanjih načeloma študentov ne moti, menijo pa, da njihova uporaba moti učitelje in asistente. Anketirani študenti tudi pravijo, da so drugi študenti nekoliko bolj tolerantni do pametnih telefonov kot oni sami.

Študenti menijo, da je uporaba e-učilnic ključna za uspešni študij, vendar pri predmetih, ki uporabljajo IKT, dejansko niso ne bolj aktivni ne bolj pasivni kot sicer. Kar 59 % anketiranih študentov si želi, da bi njihovi učitelji e-učilnice pogosteje uporabljali, 54 % pa si jih želi, da bi njihovi učitelji v pedagoškem procesu pogosteje uporabljali IKT na sploh.

Študenti se niti strinjajo niti ne strinjajo s trditvijo, da sodobne tehnologije vedno bolj vdirajo v njihovo zasebnost. 72 % študentov meni, da bodo IKT imele pomembno vlogo v njihovi karieri, vendar je le polovica študentov prepričanih v to, da jih bodo IKT, ki jih uporabljajo na fakulteti, ustrezno pripravile na kariero po končanem študiju.

Stališča študentov so izredno deljena glede izvedbe predmetov povsem spletno (44 % jih je za in 42 % proti). Njihova mnenja so deljena tudi glede tega, ali lahko uporaba e-učilnice nadomesti kontaktne ure v predavalnici ali laboratoriju: 38 % se jih s tem strinja in 37 % ne. 38 % študentov si želi več klasičnih

kontaktnih ur v predavalnici. Skoraj polovica (48 %) študentov najraje študira izključno s pomočjo knjig in zapiskov na papirju. Študenti ne vedo, ali je njihov študij bolj uspešen, če njihovi učitelji uporabljajo IKT, jih je pa kar 42 % prepričanih, da so bolj uspešni pri študiju, ker IKT sami pogosto uporabljajo.

IKT oprema in študij

Študente smo povprašali tudi o napravah, ki so v njihovi lasti. Kar 96 % študentov ima prenosni računalnik, namiznega pa 48 %. Tablične računalnike ima 34 % anketiranih študentov, bralnikov pa 11 %. Dve tretjini študentov ima tudi svoj tiskalnik.

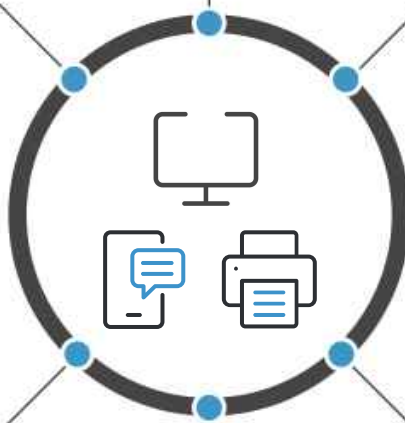
Pametni telefon ima 99 % anketiranih študentov. 22 % jih pravi, da uporabo pametnih telefonov učitelji prepovedujejo v predavalnicah, 30 % pa, da jih učitelji odsvetujejo. Manj negativnih stališč po njihovem mnenju kažejo učitelji do nosljivih tehnologij: 12 % študentov pravi, da so prepovedane, 24 % pa da jih učitelji odsvetujejo.

Glede na to, da 6 % študentov pravi, da učitelji uporabo prenosnih računalnikov zahtevajo, in tretjina študentov meni, da je prenosni računalnik nujen za študij, ne preseneča dejstvo, da o nakupu prenosnikov v naslednjih 12 mesecih razmišljajo še 3 % študentov. Vse kaže, da je dostop do tiskalnikov za študente potreben, zato o nakupu tiskalnika razmišlja 6 % študentov.

Študenti pravijo, da na učinkovitost njihovega študija najbolj pozitivno vplivajo brezplačne spletne vsebine (npr. YouTube), e-knjige, e-učilnice in spletna orodja za skupinsko delo. Nevtralni pa so do interaktivnih tabel, glasovalnih in videokonferenčnih sistemov, ker jih dejansko najmanj poznajo. Enako nevtralni so tudi do vprašanja, ali socialna omrežja vplivajo na učinkovitost študija.

Spletne oziroma e-učilnice redno uporablja 79 % študentov. Poleg brezplačnih spletnih vsebin (npr. YouTube) (63 %), med bolj pogosto uporabljenimi IKT orodji ali okolji, ki jih študenti uporabljajo pri študiju, najdemo tudi mobilne

naprave v predavalnicah (54 %), socialna omrežja (46 %) in e-knjige (44 %). Študenti za študij zelo redko uporabljajo interaktivne table, video konferenčne sisteme in orodja za skupinsko delo (npr. wiki, blog).

IKT na fakultetah

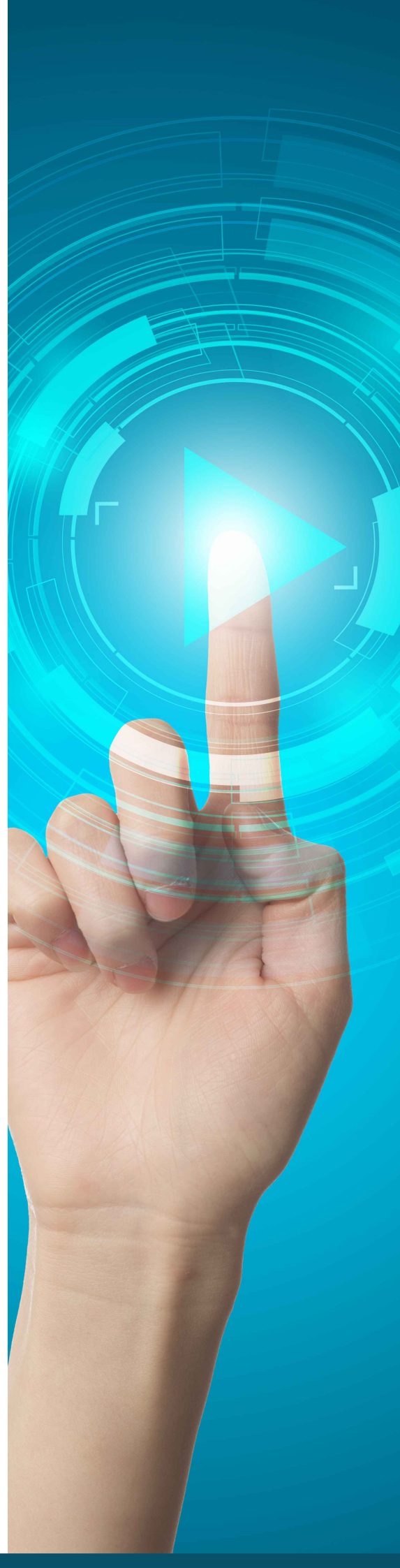
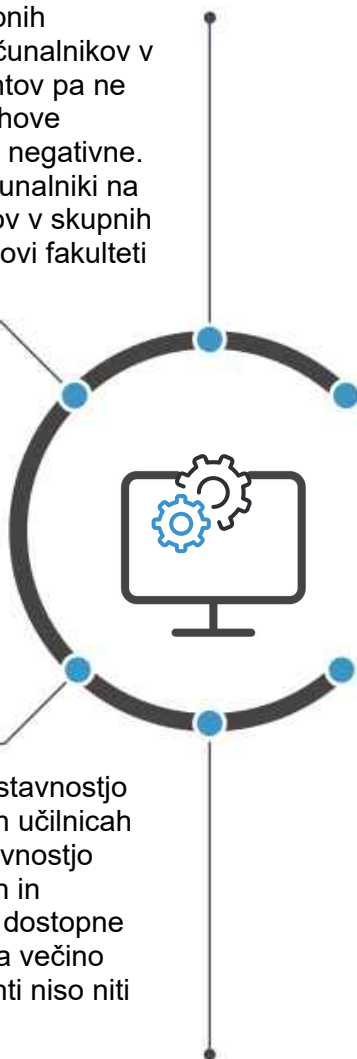
Izkušnje študentov z namiznimi računalniki v računalniških učilnicah fakultet so povečini pozitivne (62 %). Študentom so na voljo računalniki tudi v knjižnicah in v skupnih prostorih, vendar 38 % študentov računalnikov v knjižnicah ne uporablja, 22 % študentov pa ne računalnikov v skupnih prostorih. Njihove izkušnje s temi računalniki sicer niso negativne. 16 % študentov tudi ne ve, ali so računalniki na voljo, 27 % študentov pa računalnikov v skupnih prostorih ne uporablja, ker jih na njihovi fakulteti preprosto ni.

Velika večina študentov ne uporablja glasovalnih sistemov in interaktivnih tabel, ker tudi teh ni na voljo na večini fakultet ali pa o njihovi razpoložljivosti študenti ne vedo nič. Največ študentov (8 %) je nezadovoljnih z namiznimi računalniki v računalniških učilnicah nekaterih fakultet ter z dostopom do informacijskih virov (baz podatkov in znanstvenih člankov) izven fakultete.

74 % študentov je zadovoljnih z enostavnostjo uporabe računalnikov v računalniških učilnicah fakultet, 64 % študentov pa z enostavnostjo uporabe IKT opreme v predavalnicah in laboratorijih. 62 % jih ocenjuje javno dostopne tiskalnike (npr. printbox) pozitivno. Za večino preostale IKT opreme fakultet študenti niso niti zadovoljni niti nezadovoljni.

62 % študentov ima pozitivne izkušnje z IKT podporo na svoji fakulteti. Z usposabljanji za uporabo IKT pri študiju jih je zadovoljnih mnogo manj: le 24 %. Polovica študentov namreč ne ve, ali so usposabljanja sploh na voljo, 14 % pa jih ve, da usposabljanj za študente ni. Prav toliko jih tudi ne ve, ali je IKT podpora študentom sploh na voljo.

Ko pa se kaj s tehnologijo pri študiju zalomi, 74 % študentov občasno potrebuje pomoč. Teh, ki pomoč pri uporabi IKT pogosto potrebujejo, je 13 %. V takšnih trenutkih se polovica študentov pogosto obrne sošolce, poišče rešitev na spletu, povpraša prijatelje ali strokovno službo na fakulteti. Na učitelje se jih obrne 27 %.

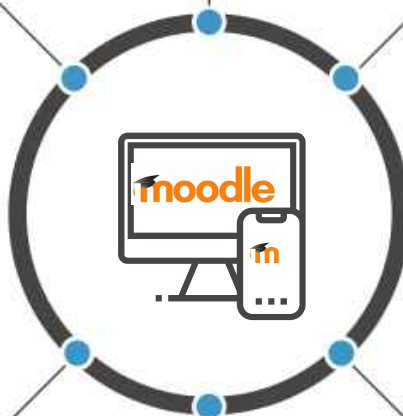

E-učilnice predmetov

Večina študentov meni, da so e-učilnice uporabne ali zelo uporabne za posredovanje študijskih gradiv (96 %) in informacij o učnem ali izvedbenem načrtu predmetov (93 %), za vodenje evidenc ocen za sprotne dejavnosti (90 %), spremljanje lastnega napredovanja (82 %) kot tudi za obveščanje prek foruma novic ali prek sistema za interno individualno sporočanje (74 %). Sistema za obveščanje znotraj e-učilnice se študentom ne zdita tako uporabna kot preostale dejavnosti.

Študenti so najbolj zadovoljni s splošno enostavnost uporabe e-učilnic (85 %) kot tudi z zanesljivostjo in preglednostjo oddajanja nalog (79 %). Večina študentov je zadovoljnih tudi z možnostjo uporabe e-učilnic z mobilnimi napravami (75 %) ter z možnostjo pridobivanja povratnih informacij o oddanih nalogah (74 %), nekoliko manj pa s spremljanjem lastnega napredovanja (65 %).

Podroben pregled uporabnosti posameznih dejavnosti e-učilnic je pokazal, da se zdijo študentom najbolj uporabna naložena študijska gradiva (npr. PDF dokumenti, prosojnice), oddaja nalog, kvizi, video in interaktivna gradiva (npr. simulacije, igre). Najmanj uporabni se jim zdijo blogi, klepetalnice, forumi in ankete.

Zanimalo nas je tudi, ali bi prišli na predavanja, če bi jim učitelji v e-učilnice naložili gradiva o temah, o katerih je tekla beseda na predavanjih, ali pa posnetke predavanj. 17 % študentov pravi, da na predavanja ne bi prišli, če bi bila gradiva na voljo na spletu, 36 % študentov pa ne bi bilo, če bi bili objavljeni posnetki predavanj.

Varovanje osebnih podatkov

Večina anketiranih študentov meni, da njihova fakulteta ustrezno varuje njihove osebne podatke kot tudi podatke v e-učilnicah.

Velika večina anketiranih študentov (91 %) običajno zavaruje dostop do svojih naprav z geslom, PIN številko ali vzorcem in pri tem za spletno geslo uporablja kombinacijo števil, črk in simbolov (88 %). Število tistih, ki redno delajo varnostne kopije podatkov pa je le 42 %.

Skoraj polovica študentov včasih komu dovoli, da nenadzorovano uporabi njihovo mobilno napravo. 27 % študentov je v zadnjih 12 mesecih nekomu posodilo svoje geslo ali PIN-številko za računalnik, tablico ali pametni telefon, 11 % študentov je nekomu dovolilo, da so se vpisali v ŠIS ali e-učilnico z njihovimi podatki, 10 % pa jih je posodilo geslo za svoje spletne račune (npr. Google, Facebook). 2 % študentov so v zadnjih 12 mesecih vdrti v spletne račune ali ukradli kakšno napravo.

Viri slikovnega gradiva

Slikovno gradivo na naslovni strani:
macrovector / Freepik (www.freepik.com)

Kazalo: Fotografija: Stefan Stefancik,
Unsplash (unsplash.com)

Stran 1: Fotografija: Creativeart / Freepik
(www.freepik.com)

Stran 2: Fotografija: rawpixelcom / Freepik
(www.freepik.com)

Stran 3: Fotografija: rawpixel.com /
Freepik (www.freepik.com); miselni
vzorec: Freepik (www.freepik.com); ikona:
Gregor Cresnar (www.flaticon.com)

Stran 4: Fotografija: William Iven,
Unsplash (unsplash.com); miselni vzorec:
Freepik (www.freepik.com); ikone: Eucalip
(www.flaticon.com)

Stran 5: Fotografija: onlyyouqi, Freepik
(www.freepik.com); miselni vzorec:
Freepik (www.freepik.com); ikona: Srip,
Flaticon (www.flaticon.com)

Stran 6: Fotografija: Freepik
(www.freepik.com)

Stran 7: Fotografija: Marvn Meyer,
Unsplash (unsplash.com)

